

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

A6-0017/2009

26.1.2009

VERSLAG

over de vooruitzichten voor het auteursrecht in de EU
(2008/2121(INI))

Commissie juridische zaken

Rapporteur: Manuel Medina Ortega

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING.....	10
ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE	15
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING	18
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	21

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de vooruitzichten voor het auteursrecht in de EU (2008/2121(INI))

Het Europees Parlement,

- gelet op de artikelen 14 en 95 van het EG-Verdrag,
- gezien artikel 27 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties,
- gezien artikel 17, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien het verslag van de Commissie van 30 november 2007 over de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG over de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (SEC(2007)1556),
- gezien het Groenboek van de Commissie van 16 juli 2008 over het auteursrecht in de kenniseconomie (COM(2008)0466),
- gezien Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 over de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij¹,
- gezien Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten² en de verklaring van de Commissie 2005/295/EG betreffende artikel 2 van Richtlijn 2004/48/EG³,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 25 september 2008 over collectief grensoverschrijdend beheer van auteursrechten en naburige rechten voor rechtmatige on line-muziekdiensten⁴,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 15 januari 2004 over een communautair kader voor maatschappijen voor collectief beheer op het gebied van auteursrechten en naburige rechten⁵,
- gezien de aanbeveling van de Commissie 2005/737/EG van 18 mei 2005 betreffende het collectieve grensoverschrijdende beheer van auteursrechten en naburige rechten ten behoeve van rechtmatige on line-muziekdiensten⁶,
- gezien de mededeling van de Commissie van 16 april 2004 betreffende het beheer van auteursrechten en naburige rechten in de interne markt (COM(2004)0261),

¹ PB L 167 van 22.6.2001, blz. 10.

² PB L 157 van 30.4.2004, blz. 45.

³ PB L 94 van 13.4.2005, blz. 37.

⁴ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0462.

⁵ PB C 92 E van 16.4.2004, blz. 425.

⁶ PB L 276 van 21.10.2005, blz. 54.

- gezien Richtlijn 96/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken¹,
- gezien Richtlijn 2006/116/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de beschermingstermijn van het auteursrecht en bepaalde naburige rechten²,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 27 september 2007 over "i2010: Naar een Europese digitale bibliotheek"³,
- gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie juridische zaken en de adviezen van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de Commissie interne markt en consumentenbescherming (A6-0017/2009),

Auteursrecht en de informatiemaatschappij

1. herinnert eraan dat de goedkeuring van Richtlijn 2001/29/EG een van de prioritaire doelstellingen was van de Europese Raad van Lissabon van 23 en 24 maart 2000 in het kader van de overgang naar een concurrerende en dynamische kenniseconomie;
2. wijst erop dat de Europese Unie en de lidstaten gebonden zijn aan het internationale regelgevingskader inzake auteursrechten, te weten artikel 9, lid 2, van de conventie van Bern voor de bescherming van literaire en artistieke werken, van 1886, en artikel 13 van de overeenkomst inzake handelsaspecten van de intellectuele eigendom waarvan de bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5, lid 5, van Richtlijn 2001/29/EG;
3. acht de toepassing van deze richtlijn in de verschillende lidstaten en de effecten ervan op de harmonisatie van het auteursrecht bevredigend;
4. stelt vast dat op basis van het bovengenoemde eerste verslag van de Commissie inzake de toepassing van artikel 5, 6 en 8 van Richtlijn 2001/29/EG geen zinvolle beoordeling mogelijk is, als gevolg van de late omzetting in sommige lidstaten, en verzoekt de Commissie derhalve zich te concentreren op de volledige tenuitvoerlegging van alle aspecten van Richtlijn 2001/29/EG en ervoor te zorgen dat er een balans is tussen de vergoedingen voor de rechthebbenden en de verspreiding ten behoeve van Europese consumenten;
5. betreurt dat de Commissie de praktijk van rechtspleging van de landen die na het aannemen van Richtlijn 2001/29/EG zijn toegetreden tot de Unie, buiten beschouwing heeft gelaten in het verslag;
6. hoopt dat de Commissie meer tijd neemt om een degelijker overzicht samen te stellen van omzettingsmaatregelen en nog te verwachten jurisprudentie;
7. is van oordeel dat de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG moet plaatsvinden binnen een breder kader en dat daarbij in het bijzonder rekening moet worden gehouden met de

¹ PB L 77 van 27.3.1996, blz. 20.

² PB L 372 van 27.12.2006, blz. 12.

³ PB C 219 E van 28.8.2008, blz. 296.

- bepalingen ten aanzien van de elektronische handel uit Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt¹, Richtlijn 2004/48/EG van 29 april 2004² en de bepalingen met betrekking tot gegevensbescherming van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens³;
8. merkt op dat een eventuele hervorming van Richtlijn 2001/29/EG onwenselijk zou zijn aangezien het omzettingsproces in de lidstaten pas in 2006 is afgerond;
 9. is van mening dat Richtlijn 2001/29/EG het juiste evenwicht vindt tussen de belangen van de verschillende betrokken partijen;
 10. herinnert eraan dat Richtlijn 2001/29/EG een belangrijke rol speelt bij de aanpassing van het auteursrecht en de naburige rechten aan de informatiemaatschappij;
 11. is verheugd dat de Commissie de belanghebbenden aanmoedigt om van gedachten te wisselen over stelsels van heffingen op het kopiëren voor privégebruik, via het opzetten van een platform voor vertegenwoordigers van de industrie, rechthebbenden en consumenten dat tot doel heeft de situatie rond deze stelsels en aanverwante kwesties objectief te beoordelen, met name in de online omgeving; moedigt dit platform aan middels een coherente en billijke benadering kwesties te onderzoeken zoals de legale bron en de criteria voor de vaststelling van auteursrechtelijke heffingen, waaronder de rol van consumenten en enquêtes in dit proces en de aan de consument te verstrekken informatie over stelsels van heffingen op het kopiëren voor privégebruik; verzoekt de Commissie het Parlement op de hoogte te houden van de vorderingen bij de werkzaamheden van dit platform; is bovendien van mening dat een gelijk speelveld in het belang is van rechthebbenden, consumenten en de industrie;
 12. vraagt zich af waarom het bovengenoemde Groenboek van de Commissie zich vrijwel uitsluitend richt op de uitgeverijsector en de andere culturele sectoren buiten beschouwing laat;
 13. herinnert de Commissie eraan dat het essentieel en absoluut noodzakelijk is dat de Europese instellingen met betrekking tot de regeling van het auteursrecht en de naburige rechten nauw samenwerken en in onderling overleg handelen;
 14. onderstreept dat de Commissie een coherente aanpak van het auteursrecht moet waarborgen; stelt voor dat één Directoraat-generaal de voorstellen van de verschillende sectoren coördineert om te garanderen dat de rechtsgrondslag van het auteursrecht wordt geëerbiedigd en onbedoelde gevolgen worden voorkomen;
 15. is van mening dat de bescherming van het auteursrecht, de naburige rechten en de intellectuele eigendom een belangrijk element is voor het waarborgen van het economisch concurrentievermogen van de Europese Unie;

¹ PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1.

² PB L 157 van 30.4.2004, blz. 45.

³ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

16. merkt op dat de creatieve bedrijfstakken een groeiende sector zijn die goed is voor 2,6% van het BBP in de Unie (2003) en dat er meer dan vijf miljoen mensen in deze sector werkzaam zijn;
17. is van mening dat de sector artistieke schepping een essentiële rol speelt in de informatiemaatschappij;
18. wijst erop dat de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten in het kader van de informatiemaatschappij belangrijk is voor de ontwikkeling van het economische leven binnen de interne markt en een positieve spiraal van stimulans, creatie, investering en verspreiding richting Europese consumenten ondersteunt;
19. onderstreept dat de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten een eerste vereiste is om creativiteit en innovatie te stimuleren en de culturele verscheidenheid in stand te houden;
20. erkent dat een grote verspreiding van kennis bijdraagt aan het creëren van meer openheid en sociale samenhang, maar onderstreept dat een hoog beschermingsniveau van auteursrechten essentieel is voor intellectuele schepping en dat er daarom een evenwicht dient te worden gevonden zodat creativiteit in het belang van iedereen behouden blijft en wordt ontwikkeld;
21. herinnert eraan dat het stelsel van auteursrechten het meest geschikte stelsel is voor een economie die is gebaseerd op kennis en competentie;
22. benadrukt dat een Europees kader voor auteursrechten met een hoog beschermingsniveau een *conditio sine qua non* vormt voor continue innovatie en investering van uitgevers in nieuwe elektronische producten en diensten die een essentiële bijdrage leveren aan de inspanningen van de Unie om wereldwijd een leidende positie in te nemen in de kenniseconomie;
23. is van mening dat de eerbiediging van het auteursrecht en de naburige rechten de beste waarborg is voor de ontwikkeling van een legale digitale markt;
24. merkt op dat het bestaan van een pluriform aanbod van culturele goederen en diensten en de verspreiding van die goederen en diensten op het grondgebied van de Unie mede afhangt van de eerbiediging en de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten;
25. onderstreept dat de dynamiek en diversiteit van de sector artistieke schepping in Europa een van de pijlers van de vrijheid van meningsuiting is;
26. herinnert eraan dat de eerbiediging van het auteursrecht en de naburige rechten een middel is om de verschillende nationale culturen in stand te houden;
27. is van mening dat de rechthebbenden erop moeten kunnen rekenen dat hun auteursrechten en naburige rechten, ongeacht landsgrenzen en gebruikswijzen, gedurende de volledige geldigheidstermijn worden beschermd waar die rechten zijn vastgesteld;
28. herinnert eraan dat de informatiemaatschappij nieuwe markten opent waarop beschermde werken kunnen worden gebruikt via elektronische producten en interactieve diensten;
29. toont zich verheugd over het welslagen van het Europeana-project waarmee wordt

aangetoond dat de Europese benadering, die de naleving van het auteursrecht combineert met een betere toegang voor de gebruikers tot creatieve inhoud online, effect sorteert; stelt vast dat Europeana, door de nadruk te leggen op samenwerking en permanent overleg tussen alle betrokken partijen, zowel de integriteit van de werken als de hoogwaardige kwaliteit van de legale digitalisering waarborgt; herinnert er bovendien aan dat de communautaire wetgeving inzake het auteursrecht bepaalt dat voorafgaande toestemming van de rechthebbenden vereist is om beschermde werken te digitaliseren en toegankelijk te maken, zelfs indien het om fragmenten gaat; onderstreept dat dit beginsel mede ten grondslag ligt aan Europeana.

30. acht het van belang de eerbiediging van het morele recht van de auteurs te waarborgen en is verontrust over de verspreiding van arbeidscontracten ("work for hire") die voorzien in de gedwongen overdracht van auteursrechten en afbreuk doen aan het recht op het auteurschap en aan de eerbiediging van het werk;

De uitzonderingsregeling

31. herinnert eraan dat de in Richtlijn 2001/29/EG voorziene uitzonderingen overeenkomstig artikel 5, lid 5, van die richtlijn slechts in bepaalde bijzondere gevallen mogen worden toegepast mits daarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de normale exploitatie van de werken en de wettige belangen van de rechthebbenden niet onredelijk worden geschaad (clausule van de "drievoudige toets");
32. is van mening dat bij de digitalisering van de werken de auteursrechten en de naburige rechten in acht moeten worden genomen en dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de normale exploitatie van de werken op internet, met name wat betreft de inkomsten uit hoofde van het recht om werken ter beschikking van het publiek te stellen;
33. is van mening dat de in Richtlijn 2001/29/EG gekozen aanpak op basis van een uitputtende opsomming van niet-verplichte uitzonderingen voldoende flexibel is en nog steeds geldig is;
34. is van mening dat het creëren van on line toegankelijke digitale bibliotheken op basis van grootschalige digitaliseringsprojecten dient te geschieden in volledige overeenstemming met de houders van de auteursrechten en naburige rechten aan de hand van op vrijwillige basis gesloten overeenkomsten;
35. is van mening dat de uitzondering als bedoeld in artikel 5, lid 3, letter b), van Richtlijn 2001/29/EG ten behoeve van personen met een handicap volledig moet worden toegepast;
36. vraagt om na te denken over het risico voor de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten dat uitgaat van de uitzondering op het reproductierecht en het recht op mededeling in het kader van het toegepast wetenschappelijk onderzoek bij onderwijs op afstand;
37. is van mening dat wetenschappers en onderzoekers vrijwillig licentieovereenkomsten met de uitgevers moeten aangaan om de toegang tot de werken voor onderwijs- en onderzoeksdoeleinden te bevorderen; hecht evenwel bijzonder belang aan de waarde van wetenschappelijke tijdschriften, die een beslissende rol spelen bij de collegiale toetsing van academische onderzoeksresultaten en waarvan de financiële haalbaarheid afhankelijk is van betaalabonnementen;

38. is van mening dat de interoperabiliteit tussen on line-diensten en de uiteenlopende apparatuur die van deze diensten gebruik maakt, moet worden aangemoedigd om het legale aanbod te bevorderen en een concurrerende on line-markt te ontwikkelen;
39. is van mening dat de door gebruikers gemaakte werken het auteursrecht en de naburige rechten moeten respecteren en dat er geen noodzaak is om een nieuwe uitzondering in te voeren voor "door gebruikers gemaakte werken";

Toepassing van de rechten

40. herinnert eraan dat de economie van de culturele sector en de vernieuwing van de creatieve schepping worden bedreigd door niet geoorloofd gebruik waardoor artistieke schepping en technologische innovatie zware schade leiden;
41. acht het belangrijk dat uitgevers investeren in productie van inhoud en distributie op papier en in digitale vorm, en onderstreept dat praktijken van derden die de Europese wetgeving inzake het auteursrecht met voeten treden en de bedoelde investeringen in gevaar brengen op doeltreffende wijze moeten worden bestreden;
42. is van mening dat piraterij op verschillende vlakken moet worden bestreden: educatie en preventie, een betere toegang tot het legale digitale aanbod, samenwerking en strafrechtelijke sancties;
43. steunt de bevordering van een omgeving die gunstig is voor de legale distributie van, en toegang tot, creatieve inhoud online;
44. onderstreept dat eenieder strikt volgens de regels inzake het auteursrecht toegang moet worden geboden tot beschermde inhoud;
45. is van mening dat de situatie met betrekking tot de totstandkoming van een concurrerende markt voor online-auteursrechten en naburige rechten dringend moet worden opgehelderd (in het licht van de zaak CISAC);
46. herinnert eraan dat het illegaal is als op websites middels het auteursrecht of naburige rechten beschermde werken en prestaties zonder toestemming van de rechthebbenden kunnen worden gedownload en dat het eveneens illegaal is om "peer to peer" middels het auteursrecht of naburige rechten beschermde werken of prestaties zonder toestemming van de rechthebbenden uit te wisselen;
47. steunt de invoering in de lidstaten van mechanismen waarmee op verzoek van de rechthebbenden en via een geleidelijke aanpak moet worden toegezien op de eerbiediging van het auteursrecht op internet;
48. stemt in met de maatregelen in het kader van de verschillende nationale justitiële stelsels tegen internetsites die illegaal werken op het netwerk verspreiden (bijv. "The Pirate Bay");
49. dringt erop aan dat de activiteiten van deze sites door de justitiële autoriteiten van de lidstaten worden beëindigd;
50. verzoekt de Commissie zich te buigen over de toepassing van artikel 8, lid 3, van Richtlijn

2001/29/EG en aandacht te besteden aan de beste manier om piraterij, met name online, te bestrijden ten einde een bloeiende markt met inhoud online te helpen bevorderen en ontwikkelen;

51. moedigt de introductie en het gebruik aan van nieuwe, vrij beschikbare en downloadbare Europese internettechnologieën voor identificatie en herkenning, en ondersteunt de bestaande technologieën, om illegale producten gemakkelijker van legale te onderscheiden;
52. vraagt om na te denken over de verantwoordelijkheid van internetproviders bij de bestrijding van piraterij;
53. vraagt de medewerking van de providers met het oog op het voorkomen en tegengaan van elektronische piraterij;
54. vraagt om ontwikkeling van het legale aanbod van werken op internet door bijvoorbeeld de BTW op digitale diensten te verlagen;
55. is enerzijds van mening dat het onderwijs en de bewustwording van wezenlijk belang zijn en verzoekt anderzijds de Commissie zich te vergewissen van de transparantie en de interoperabiliteit van de systemen voor het beheer van digitale rechten;
56. verzoekt de Commissie om het toepassingsgebied van haar volgende evaluatieverslag van Richtlijn 2001/29/EG uit te breiden tot artikel 3, lid 2, letter a) van de richtlijn; acht het wenselijk dat de Commissie zich bezint op nieuwe middelen om de situatie van uitvoerende kunstenaars te verbeteren indien de toepassing van het in deze beschikking vervatte recht als ontoereikend wordt ervaren;

o

o o

57. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

I. Auteursrecht en naburige rechten in de informatiemaatschappij

De bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij is van groot belang voor de economische ontwikkeling van de interne markt.

Gewoonlijk erkent het auteursrecht twee belangrijke eigendomsrechten van de auteur, namelijk het reproductierecht en het recht van mededeling aan het publiek.

De informatiemaatschappij opent nieuwe markten waarop beschermde werken kunnen worden gebruikt via elektronische producten en interactieve diensten.

In dit verband is de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten een van de voorwaarden om creativiteit, innovatie en culturele verscheidenheid te stimuleren.

Auteursrecht en naburige rechten zijn niet alleen een beloning achteraf voor scheppend werk, maar ook een stimulans om verder scheppend werk te leveren. Deze stimulans is nog belangrijker voor producers en tussenpersonen in de distributie.

Daarom moeten rechthebbenden erop kunnen rekenen dat hun auteursrechten en naburige rechten, ongeacht landsgrenzen en gebruikswijzen, gedurende de volledige geldigheidstermijn worden beschermd waar deze rechten zijn vastgesteld.

In de informatiemaatschappij maakt piraterij het moeilijk om scheppend werk te blijven leveren dat financieel rendabel moet zijn.

Informatiegoederen hebben immers een atypische kostenstructuur, waarbij de meeste uitgaven bij het ontwerp en de productie worden gedaan.

Het auteursrecht mag niet worden aangetast door de technologische vooruitgang

Piraterij moet op verscheidene vlakken worden bestreden: educatie en preventie, een betere toegang tot het legale digitale aanbod, samenwerking en strafrechtelijke sancties.

Er moet worden gezorgd voor een evenwicht tussen de rechtmatige belangen van de auteurs enerzijds en de belangen van het publiek en de maatschappij anderzijds, in het licht van artikel 27 van de Universele verklaring van de rechten van de mens: *"1. Een ieder heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan. 2. Een ieder heeft het recht op de bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitende uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk dat hij heeft voortgebracht."*

Richtlijn 2001/29/EG betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij heeft drie doelstellingen:

- het auteursrecht en de naburige rechten herbevestigen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de digitale omgeving;
- een regeling vaststellen voor de uitzonderingen op deze rechten;
- zorgen voor rechtsbescherming van technische voorzieningen die werken en prestaties beschermen tegen handelingen die niet zijn toegestaan door de rechthebbenden.

De richtlijn sluit aan bij de verdragen van 1996 van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom (WIPO) over het auteursrecht.

De richtlijn laat de lidstaten veel vrijheid in de wijze waarop zij deze omzetten. Soms geeft dit aanleiding tot rechtsonzekerheid binnen de lidstaten en verschillen tussen de lidstaten. Veel bepalingen zijn namelijk optioneel, zodat de lidstaten naar eigen keuze talrijke uitzonderingen op de vastgestelde rechten kunnen maken. Het wordt, soms in vage bewoordingen, aan de lidstaten overgelaten om de rechtsbescherming daadwerkelijk toe te passen.

II. Elementen voor de evaluatie van de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG

In het verslag van de Europese Commissie over de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (SEC 2007/1556) wordt onderzocht hoe de lidstaten de artikelen 5 (beperkingen en restricties), 6 (verplichtingen inzake technische voorzieningen) en 8 (sancties en rechtsmiddelen) van de richtlijn hebben omgezet en hoe de nationale rechtbanken deze hebben uitgelegd.

De uitzonderingsregeling, de toepassing ervan en de omzetting ervan in de praktijk

- Artikel 5 van de richtlijn voorziet in de volgende uitzonderingen: een verplichte uitzondering (lid 1) en optionele uitzonderingen op louter het reproductierecht (lid 2) of op het reproductierecht, het recht van mededeling aan het publiek en het recht van beschikbaarstelling voor het publiek (lid 3); deze optionele uitzonderingen kunnen ook worden uitgebreid tot het distributierecht (lid 4).

- De diverse uitsluitende rechten die de richtlijn vaststelt, moeten overeenkomstig lid 5 een "drievoudige toets" doorstaan: zij *"mogen slechts in bepaalde bijzondere gevallen worden toegepast mits daarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de normale exploitatie van werken of ander materiaal en de wettige belangen van de rechthebbende niet onredelijk worden geschaad"*. Deze "drievoudige toets" vindt zijn oorsprong in artikel 9, lid 2, van de Conventie van Bern voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst en artikel 10 van de WIPO-verdragen van 1996.

Artikel 5, lid 1, voorziet in een uitzondering voor tijdelijke reproductiehandelingen die van voorbijgaande of incidentele aard zijn en een integraal onderdeel van een technisch procedé vormen.

In artikel 2 van de richtlijn wordt het reproductierecht zeer ruim gedefinieerd. In de digitale omgeving worden vele, vaak slechts tijdelijke, reproducties gemaakt, maar ook deze reproducties vallen onder het uitsluitende recht. Daarom wordt er voor reproducties die voor bepaalde communicatiemiddelen nodig zijn, een uitzondering gemaakt; dit is de enige verplichte uitzondering in de richtlijn (artikel 5, lid 1).

In het arrest-*Copiepress v. Google* van 13 februari 2007 heeft de Belgische rechter echter geoordeeld dat een kopie van een webpagina op de server van Google, die via een link publiek toegankelijk is, een inbreuk vormt op het reproductierecht en het recht van mededeling aan het publiek.

Alle lidstaten, behalve het Verenigd Koninkrijk en Ierland, hebben elk op hun eigen manier de

uitzondering voor reproducties voor privégebruik van artikel 5, lid 2, onder b), omgezet. De Belgische en de Franse rechter hebben overigens geoordeeld dat dit recht niet altijd geldt (*Test Achats v. EMI*, Hof van Beroep van Brussel, 9.9.2005, en *Studio Canal v. S. Perquin et Union fédérale des consommateurs Que Choisir*, Hof van Cassatie van Parijs, 28.2.2006).

De uitzondering van artikel 5, lid 2, onder c), voor de reproductie, in welbepaalde gevallen, door bibliotheken of andere niet-commerciële instellingen is niet onbeperkt. Deze uitzondering geldt alleen voor welbepaalde gevallen, bijvoorbeeld reproducties die nodig zijn om de werken in de catalogi van bibliotheken te bewaren.

Uitgevers vinden bijvoorbeeld dat zij vooraf toestemming moeten geven voor het scannen van boeken (zie de rechtszaak die Groupe La Martinière e.a. op 6 juni 2006 voor het Tribunal de Grande Instance van Parijs aanspande tegen Google).

Het spreekt vanzelf dat houders van auteursrechten zware schade kunnen lijden als digitale bibliotheken hun werken op internet zetten.

De uitzondering van artikel 5, lid 3, onder c), die de pers toelaat om verslag uit te brengen over nieuwsfeiten, is door sommige lidstaten zeer ruim geïnterpreteerd. In het arrest- *Copiepress v. Google* heeft de Belgische rechter geoordeeld dat deze uitzondering niet geldt voor de door Google gemaakte reproducties van delen van artikels zonder commentaar. In hetzelfde arrest wordt geoordeeld dat de uitzondering van artikel 5, lid 3, onder d), voor citaten ten behoeve van kritieken en recensies niet van toepassing is op Google News.

De uitzondering van artikel 5, lid 3, onder k), voor gebruik voor karikaturen of parodieën is op zeer verschillende wijzen in nationale wetgeving omgezet. Zo bestaat deze uitzondering bijvoorbeeld niet in het Verenigd Koninkrijk en is zij in Duitsland streng gereguleerd door het arrest van het Landesgericht van Hamburg over thumbnails van 5 september 2003.

De bescherming van technische voorzieningen

Overeenkomstig **artikel 6** van de richtlijn moeten de lidstaten voorzien in rechtsbescherming tegen het omzeilen van technische beveiligingsvoorzieningen (technological protection measures – TPM) en tegen de verspreiding daarvan.

Overeenkomstig artikel 6, lid 3, worden onder "technische voorzieningen" verstaan:

"technologie, inrichtingen of onderdelen die in het kader van hun normale werking dienen voor het voorkomen of beperken van handelingen ten aanzien van werken of ander materiaal, die niet zijn toegestaan door de houders van auteursrechten, wettelijk vastgelegde naburige rechten of het sui generis recht bedoeld in hoofdstuk III van Richtlijn 96/9/EG".

In het arrest-*Heise Online* van 2005 heeft de Duitse rechter geoordeeld dat het verboden is om software aan te bieden waarmee TPM's kunnen worden omzeild, zelf als er alleen met een link naar een "offshorewebsite" wordt verwezen.

Alle lidstaten hebben het begrip "doeltreffende technische voorzieningen" omgezet, behalve Slowakije en Zweden.

Artikel 6, lid 4, bepaalt dat de lidstaten, indien de rechthebbenden geen vrijwillige maatregelen nemen, *passende maatregelen* kunnen nemen om ervoor te zorgen dat de begunstigden als bedoeld in **artikel 5, lid 2, onder a), b), c) en e)**, en **artikel 5, lid 3, onder a), b) en e)**, gebruik kunnen maken van de uitzonderingen op de rechtsbescherming van technische

beveiligingsvoorzieningen. Dit nogal ruime begrip "passende maatregelen" is in de lidstaten op verschillende wijzen toegepast. In Oostenrijk, Tsjechië en Nederland is het niet omgezet. In Finland, Denemarken, Estland, Griekenland en Hongarije is in bemiddeling en arbitrage voorzien. In België, Duitsland, Spanje en Ierland kan beroep worden aangetekend bij de rechter; in Frankrijk kan administratief beroep worden aangetekend.

Sancties en bescherming van de houders van auteursrecht en naburige rechten

Artikel 8, lid 3, van Richtlijn 2001/29/EG bepaalt: *"De lidstaten zorgen ervoor dat de rechthebbenden kunnen verzoeken om een verbod ten aanzien van tussenpersonen wier diensten door een derde worden gebruikt om inbreuk te maken op een auteursrecht of naburige rechten"*. Alleen Oostenrijk, Griekenland, Litouwen en België hebben dit artikel uitdrukkelijk omgezet; in de andere lidstaten valt het onder de bestaande wetgeving.

De laatste jaren zijn verscheidene rechtszaken aangespannen tegen internetproviders en webhosts.

Op 29 juni 2007 heeft de Rechtbank van Eerste Aanleg van Brussel geoordeeld dat de firma Scarlet (vroeger Tiscali) filters moest installeren om misbruik van "peer to peer"-bestanden te voorkomen. Op 10 februari 2006 heeft de Deense rechter een host gevraagd de internetverbinding van klanten die het auteursrecht schenden, te verbreken. Ook in Denemarken kreeg de host Tele2 op 25 oktober 2006 het bevel zijn klanten niet langer toegang te geven tot de Russische website AllofMP3.com, waarop illegaal muziek kon worden gedownload.

Een pijnpunt is "peer to peer", dat wil zeggen websites en software waarmee internetgebruikers, rechtstreeks of via een gemeenschappelijke website, zonder toestemming van de rechthebbenden bestanden uitwisselen met reproducties van beschermde werken of prestaties (bv. Napster, gecentraliseerd, en Kazaa, gedecentraliseerd).

Nog afgezien van het fenomeen "peer tot peer" is het illegaal als op websites beschermde werken of prestaties zonder de nodige toestemming kunnen worden gedownload. Daarvoor geldt geen enkele uitzondering.

Als internetgebruikers onder elkaar bestanden uitwisselen, moet dat dus zonder uitzondering als illegale mededeling aan het publiek worden beschouwd.

Downloaden kan eventueel worden beschouwd als reproductie door een natuurlijke persoon voor privégebruik gemaakt, en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk die onder de uitzondering voor privékopieën (artikel 5, lid 2, onder b) valt. In dat geval moet echter ook worden nagegaan of de bron al dan niet legaal is.

Op basis hiervan proberen de rechthebbenden nu overeenkomsten met de internetproviders te sluiten. Zij stellen voor om meldingsprocedures voor vermoedelijke illegale activiteiten in te voeren, opdat de providers tijdig de nodige maatregelen tegen de betrokken internetgebruikers nemen en hun adresgegevens meedelen met het oog op rechtsvervolgning. Daarbij kan echter een conflict ontstaan met de bescherming van persoonsgegevens.

Volgens het arrest-"Telefónica" van het Europese Hof van Justitie van 29 januari 2008 verplicht de communautaire wetgeving de lidstaten niet om persoonsgegevens te verstrekken met het oog op de doeltreffende bescherming van het auteursrecht in het kader van een civiele procedure. Het

Hof wijst er wel op dat er een evenwicht moet worden nagestreefd tussen de verschillende grondrechten, namelijk enerzijds het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en anderzijds het recht op bescherming van intellectuele eigendom en op effectieve rechtsmiddelen. Het arrest-"Telefónica" bevestigt het belang van de bescherming van de intellectuele-eigendomsrechten en belet providers en andere online operators geenszins bij de bestrijding van piraterij op internet met de rechthebbenden samen te werken.

8.10.2008

ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE

aan de Commissie juridische zaken

inzake het verslag van de Commissie over de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (2008/2121(INI))

Rapporteur voor advies: Silvia-Adriana Țicău

SUGGESTIES

De Commissie industrie, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. bevestigt dat de informatiemaatschappij een fundamentele pijler is van de Strategie van Lissabon, die zowel gebaseerd is op de toegang tot kennis als op de bescherming van digitale content middels een streng en efficiënt beschermingssysteem van auteursrechten en aanverwante rechten en bevestigt daarnaast dat deze bescherming de innovatie moet bevorderen, technologie-neutraal moet zijn en rekening moet houden met de legitieme belangen van gezagsgetrouwe consumenten en aanbieders van internetdiensten;
2. wijst met klem op de noodzaak om rechtszekerheid met betrekking tot het auteursrecht in de informatiemaatschappij te bereiken en onderstreept de noodzaak van verdere harmonisering op dit gebied, zowel binnen de EU als tussen de EU en de Verenigde Staten;
3. herinnert eraan dat Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisering van bepaalde auteursrechtelijke en aanverwante aspecten in de informatiemaatschappij¹ een essentieel onderdeel vormt van de Gemeenschapswetgeving betreffende de bescherming van de intellectuele eigendom in een digitale omgeving, in overeenstemming met de WIPO-internetverdragen; herinnert er verder aan dat deze wetgeving in de praktijk goed werkt en heeft bijgedragen aan de bevordering van een sterke gemeenschap in de EU;
4. merkt op dat de ontwikkeling van de informatietechnologie een modern systeem van auteursrecht en naburige rechten nodig maakt en dat de bescherming van deze rechten moet

¹ PB L 167 van 22.6.2001, blz. 10.

worden gewaarborgd, waarbij een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de publieke autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de handhaving en de marktpartijen die binnen het toepasselijke wettelijk kader opereren;

5. herinnert aan de snelle toename van door gebruikers gecreëerde inhoud op internet en de bijdrage daarvan aan de creativiteit; erkent dat dit een sector is met een almaar toenemende waarde; merkt op dat het delen van informatie een noodzakelijke voorwaarde is voor deze groei en daarom in aanmerking moet worden genomen; herinnert er in dit verband aan dat hoewel de bescherming van het auteursrecht de investeringen in en de productie van inhoud bevordert, weloverwogen uitzonderingen van even groot belang zijn om de toegang tot kennis, creatie en innovatie te waarborgen;
6. benadrukt dat de Commissie in haar verslag over de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG constateert dat er in de lidstaten gevallen bestaan van verschillende toepassing van de bepalingen van de artikelen 5, 6 en 8, wat heeft geleid tot uiteenlopende interpretaties en besluiten van gerechtelijke instanties in de lidstaten, en wijst erop dat deze onderdeel zijn geworden van specifieke jurisprudentie;
7. verzoekt de Commissie streng te blijven toezien op de toepassing van 2001/29/EG en periodiek verslag uit te brengen aan het Europees Parlement en aan de Raad;
8. verwelkomt de goedkeuring door de Commissie van het Groenboek getiteld "Auteursrecht in de kenniseconomie" (COM(2008)466) en verzoekt de Commissie, na raadpleging van alle belanghebbenden, Richtlijn 2001/29/EG te herzien met het oog op meer duidelijkheid omtrent de bepalingen van de artikelen 5, 6 en 8, teneinde de harmonisering op Gemeenschapsniveau van het rechtskader betreffende de bescherming van auteursrechten binnen de informatiemaatschappij te waarborgen;
9. verzoekt de Commissie om bij de verdere beoordeling van aspecten van Richtlijn 2001/29/EG, met inbegrip van het bovengenoemde Groenboek, de resolutie van het Parlement van 31 januari 2008 over de Europese Onderzoeksruimte (EOR): nieuwe perspectieven¹, waarin het belang van de eerbiediging van intellectueel eigendom wordt onderstreept en wordt benadrukt dat de investeringen van uitgevers in infrastructuur, functionaliteit en initiatieven voor elektronische informatie-uitwisseling hebben geleid tot duidelijke verbeteringen in de verspreiding en het gebruik van wetenschappelijke informatie en kennis, in aanmerking te nemen.

¹ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0029.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.10.2008
Uitslag eindstemming	+ : 34 - : 3 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoş Florin David, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Nicole Fontaine, Norbert Glante, András Gyürk, David Hammerstein, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Papanizov, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Adina-Ioana Vălean
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Manuel António dos Santos, Juan Fraile Cantón, Neena Gill, Pierre Pribetich, Silvia-Adriana Țicău, Vladimir Urutchev
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	José Javier Pomés Ruiz

19.11.2008

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING

aan de Commissie juridische zaken

inzake het verslag van de Commissie over de toepassing van Richtlijn 2001/29/EG betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij
(2008/2121(INI))

Rapporteur voor advies: Janelly Fourtou

SUGGESTIES

De Commissie interne markt en consumentenbescherming verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. merkt op dat de creatieve bedrijfstakken een groeiende sector zijn die goed is voor 2,6% van het BBP in de Unie (2003) en dat er meer dan vijf miljoen mensen in deze sector werkzaam zijn;
2. wijst erop dat de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten in het kader van de informatiemaatschappij belangrijk is voor de ontwikkeling van het economische leven binnen de interne markt, hetgeen een positieve spiraal van stimulans, creatie, investering en verspreiding richting Europese consumenten ondersteunt;
3. wijst erop dat de Europese Unie en de lidstaten gebonden zijn aan het internationale regelgevingskader inzake auteursrechten, te weten artikel 9, lid 2, van de conventie van Bern voor de bescherming van literaire en artistieke werken, van 1886, en artikel 13 van de overeenkomst inzake handelsaspecten van de intellectuele eigendom waarvan de bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5, lid 5 van Richtlijn 2001/29/EG;
4. onderstreept dat eenieder strikt volgens de regels inzake het auteursrecht toegang moet worden geboden tot beschermde inhoud;
5. wijst erop dat de technologische maatregelen niet gepaard mogen gaan met overmatige of ongegronde schending van de rechten van de rechtmatige gebruikers van producten die onder de bescherming van het auteursrecht vallen;
6. erkent dat een grote verspreiding van kennis bijdraagt tot openheid en sociale samenhang, maar

onderstreept dat een hoog beschermingsniveau van auteursrechten essentieel is voor intellectuele schepping en dat er daarom een evenwicht dient te worden gevonden zodat creativiteit in het belang van iedereen behouden blijft en wordt ontwikkeld;

7. benadrukt dat een Europees kader voor auteursrechten met een hoog beschermingsniveau een conditio sine qua non vormt voor continue innovatie en investering van uitgevers in nieuwe elektronische producten en diensten die een essentiële bijdrage leveren aan de inspanningen van de Unie om wereldwijd een leidende positie in te nemen in de kenniseconomie;
8. is van oordeel dat uitzonderingen op en beperkingen van auteursrecht en naburige rechten het meest doeltreffend op nationaal niveau kunnen worden vastgelegd, omdat hierdoor flexibel kan worden ingespeeld op de snel veranderende informatiemaatschappij;
9. stelt vast dat op basis van dit eerste verslag inzake de toepassing van artikel 5, 6 en 8 van Richtlijn 2001/29/EG geen zinvolle beoordeling mogelijk is, als gevolg van de late omzetting in sommige lidstaten, en verzoekt de Commissie derhalve zich te concentreren op de volledige tenuitvoerlegging van alle aspecten van Richtlijn 2001/29/EG en ervoor te zorgen dat er een balans is tussen het zekerstellen van vergoedingen voor de eigenaren van rechten en de verspreiding ten behoeve van Europese consumenten;
10. betreurt dat de Commissie de praktijk van rechtspleging van de landen die na het aannemen van de richtlijn zijn toegetreden tot de Unie, buiten beschouwing heeft gelaten in het verslag;
11. hoopt dat de Commissie meer tijd neemt om een degelijker overzicht samen te stellen van omzettingsmaatregelen en nog te verwachten jurisprudentie;
12. is van oordeel dat de toepassing van deze richtlijn moet plaatsvinden binnen een breder kader en dat daarbij in het bijzonder rekening moet worden gehouden met de bepalingen ten aanzien van de elektronische handel uit Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt¹, Richtlijn 2004/48/EG van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten² en de bepalingen met betrekking tot gegevensbescherming van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens³;
13. geeft toe dat Richtlijn 2001/29/EG voorziet in de mogelijkheid van een gang naar de rechter voor de handhaving van rechten, maar pleit niettemin voor de verdere ontwikkeling en het verdere gebruik van alternatieven waaronder systemen voor arbitrage, bemiddeling of zelfregulering waarbij de verschillende partijen binnen de digitale wereld betrokken worden;
14. is enerzijds van mening dat het onderwijs en de bewustwording van wezenlijk belang zijn en verzoekt anderzijds de Commissie zich te vergewissen van de transparantie en de interoperabiliteit van de systemen voor het beheer van digitale rechten.

¹ PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1.

² PB L 157 van 30.4.2004, blz. 45.

³ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	6.11.2008
Uitslag eindstemming	+: 34 -: 1 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mia De Vits, Janelly Fourtou, Evelyne Gebhardt, Martí Grau i Segú, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Christopher Heaton-Harris, Anna Hedh, Iliana Malinova Iotova, Pierre Jonckheer, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Catuscia Marini, Arlene McCarthy, Nickolay Mladenov, Zita Pleštinská, Giovanni Rivera, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Salvador Domingo Sanz Palacio, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Marianne Thyssen, Jacques Toubon, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler, Marian Złotea
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Wolfgang Bulfon, Colm Burke, Joel Hasse Ferreira, Andrea Losco, Manuel Medina Ortega, Anja Weisgerber
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Maddalena Calia, Francesco Ferrari, Mario Mauro, Willem Schuth

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	20.1.2009
Uitslag eindstemming	+: 22 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Carlo Casini, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Neena Gill, Othmar Karas, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Aloyzas Sakalas, Eva-Riitta Siitonen, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Rainer Wieland, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Brian Crowley, Eva Lichtenberger, József Szájer, Jacques Toubon, Ieke van den Burg